

Svet
Evropske unije

Bruselj, 19. november 2019
(OR. en)

14055/1/19
REV 1

COMPET 736
MI 786
IND 289

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	14055/19
Zadeva:	Zunanja razsežnost evropske konkurenčnosti

V prilogi vam pred sejo Sveta za konkurenčnost 28. novembra 2019 pošiljamo dopis predsedstva o zunanji razsežnosti evropske konkurenčnosti.

Zunanja razsežnost konkurenčnosti EU
Svet za konkurenčnost (notranji trg in industrija)

28. november 2019

1. EU se kot globalno povezano gospodarstvo in največje območje proste trgovine na svetu sooča z več novimi izzivi in megatrendi kot kdaj koli prej. Ti segajo od upočasnitve svetovne trgovine do digitalnih motenj in podnebnih sprememb. Poleg tega so odnosi EU z drugimi večjimi trgovinskimi bloki, zlasti Kitajsko in Združenimi državami Amerike (ZDA), zaradi nedavnih sprememb v dinamiki velesil postali bolj zapleteni. Zlasti pomanjkanje enakih konkurenčnih pogojev je težava, ki bi jo morala EU učinkovito obravnavati.
2. Zmožnost evropske industrije in podjetij, da uspešno konkurirajo na svetovnih trgih, in njihov dostop do globalnih vrednostnih verig sta glavna pogoja za trajnostno rast in konkurenčnost Evrope. Zato bi morali zagotoviti, da bo Evropa vodilna na področju prihodnjih tehnologij, inovacij in trajnosti, kar ji bo koristilo tudi pri strateški avtonomiji, usmerjeni v prihodnost. To pomeni tudi, da mora biti ravnanje industrijskih panog in podjetij okoljsko in socialno odgovorno.
3. Obstajata vidika, ki sta povezana z zunanjo konkurenčnostjo Evrope. Najprej moramo zagotoviti, da bomo imeli konkurenčne domače trge, zmogljivosti za inovacije, zadostna znanja in spretnosti, enake konkurenčne pogoje na evropskih trgih in poslovno okolje, ki je ugodno za podjetja z vidika povečanja in privabljanja naložb. Ti pogoji so tesno povezani s politiko evropske rasti in vizijami, predstavljenimi v dokumentu finskega predsedstva z naslovom *Vizija za trajnostno rast*. Drugič, bistveno je, da smo sposobni zagotoviti enake konkurenčne pogoje za evropske industrijske panoge in podjetja na svetovni ravni.

4. Ta dokument se osredotoča predvsem na drugi vidik zunanje konkurenčnosti EU, tj. zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev na svetovni ravni, da bi evropskim industrijskim panogam in podjetjem, vključno z MSP, omogočili dostop do svetovnih trgov, kar najbolj povečali njihovo ustvarjanje vrednosti ter podprli nastanek in razvoj vrednostnih verig ter njihovo vključevanje v mreže za ustvarjanje globalne vrednosti.
5. Na enake konkurenčne pogoje na svetovnih trgih močno vplivajo naslednji megatrendi:
 - podnebne spremembe in prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo,
 - digitalizacija in nove tehnologije ter njihove posledice za enake konkurenčne pogoje, zlasti v gospodarstvu spletnih platform,
 - uporaba praks, ki izkrivljajo trg, s strani tretjih držav, ki svojim podjetjem zagotavljajo nepošteno prednost, kot so državne pomoči in omejevanje dostopa na trg za tuja podjetja.

Podnebne spremembe in prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo

6. Podnebne spremembe močno vplivajo na svetovno gospodarstvo. To je izziv, ki pa ga je treba z vidika globalne konkurenčnosti za Evropo obravnavati tudi kot priložnost. Tisti, ki bodo ukrepali najhitreje, bodo imeli v številnih primerih prednost pri oblikovanju in osvajanju hitro razvijajočega se trga. Zato bi morala EU pripraviti celovit in usklajen načrt, kako bi čim prej prevzeli vodilno vlogo na trgih, povezanih s preходом na podnebno nevtralno gospodarstvo.
7. Za inovativne podnebno nevtralne tehnologije in rešitve bo v bližnji prihodnosti obstajalo veliko povpraševanje na svetovnih trgih. Evropa bi morala biti prva, ki bo uvedla te tehnologije, in si po najboljših močeh prizadevati za razvoj evropskih standardov, ki jih bo trg sprejel kot svetovne standarde. Ta prizadevanja bi bilo treba podpreti z zasebnimi in javnimi naložbami v inovacije in tehnologijo ter v prihodnost usmerjenimi predpisi in standardi. To bi utrlo pot socialnemu in ekonomsko vzdržnemu in pravičnemu prehodu, ki bi ustvaril konkurenčno prednost za evropsko čisto industrijo.

Digitalizacija in nove tehnologije ter njihove posledice za enake konkurenčne pogoje, zlasti v gospodarstvu spletnih platform

8. Da bi EU povečala svojo produktivnost in konkurenčnost na svetovnih trgih, mora imeti vodilno vlogo pri razvoju digitalnega gospodarstva. To ni enostavno, saj drugi pomembni trgovinski bloki na številnih poslovnih področjih presegajo EU pri razvoju in zlasti pri komercializaciji več ključnih digitalnih tehnologij in rešitev.
9. To velja zlasti za gospodarstvo spletnih platform, saj manjše število neevropskih platform prevladuje na svetovnem in evropskem trgu. Njihov pretirano močan položaj na trgu v veliki meri temelji na njihovi sposobnosti zbiranja, združevanja in upravljanja velike količine podatkov, tako da lahko podjetjem in potrošnikom ponujajo popolnoma nove storitve. To ustvarja vrtnec, v katerem podjetja velikih platform postajajo vedno bolj prevladujoča, dostop konkurentov na trg pa je lahko oviran ali celo preprečen, ali v katerem lahko dejavnosti drugih podjetij v številnih sektorjih postanejo močno odvisne od ravnanja teh velikih spletnih platform.
10. Glede na navedeno je izjemno pomembno, da je EU sposobna poseči v škodljivo ravnanje podjetij velikih spletnih platform, kadar delujejo na evropskih trgih. Še naprej bi morali načrtovati različne politične odzive, s katerimi je mogoče rešiti to vprašanje, in se spraševati, ali ti obstoječi instrumenti politike ustrezajo svojemu namenu. Pravila konkurence so se na primer izkazala za učinkovita in vplivna pri preverjanju ravnanja prevladujočih podjetij na trgu ali pri prepovedi združitve, ki škodujejo konkurenci na evropskem trgu. Nadalje bi bilo treba preučiti, ali izvrševanje pravil EU o konkurenci zadostuje za reševanje vprašanj, povezanih z gospodarstvom digitalnih platform. Poleg tega bi bilo pomembno raziskati, ali lahko oblikujemo morebitna nova politična orodja za poseganje v škodljivo ravnanje spletnih platform, da bi zagotovili enake konkurenčne pogoje v EU, in ali potreba po tovrstnih orodjih obstaja.

11. Podatki so postali pomembna dobrina za mnoga podjetja in pomenijo temelj njihove poslovne dejavnosti. Poleg tega je, kot je bilo že omenjeno, pridobitev močnega položaja pri dostopu do podatkov in njihovi obdelavi postala učinkovito orodje za prevlado na trgu. EU bi morala oblikovati celovit načrt za regulativni sistem na področju podatkov ter poštene in inovativne uporabe in ponovne uporabe podatkov, da bi čim bolj povečala koristi, povezane na primer z izmenjavo podatkov, in zagotovila dostop MSP do podatkov. To bi moralo vključevati jasnost glede tega, kdo potrebuje katere podatke za kakšen namen, ki spodbuja konkurenco. Z inovativnim in doslednim pristopom k politiki na področju podatkov bi lahko pospešili tudi razvoj in sprejetje umetne inteligence v EU.

Ukrepi, ki izkrivljajo trg, s strani nekaterih tretjih držav, ki svojim podjetjem zagotavljajo nepoštene prednosti, kot so državne pomoči in omejevanje dostopa na trg za tuja podjetja

12. Za nekatere tretje države z veliko gospodarsko močjo je znano, da dejavno posegajo v delovanje trgov, saj svojim podjetjem zagotavljajo prednosti, ki izkrivljajo konkurenco in enake konkurenčne pogoje. Te dejavnosti vključujejo na primer državne subvencije ali omejevanje dostopa na trg za tuja podjetja.
13. To ravnanje je privedlo do okoliščin, v katerih mora EU zavzeti odločnejše stališče in se proaktivno zavzemati za interese podjetij EU. Odprtost v trgovini, ki temelji na konkurenci in prodornih inovacijah, ima ključno vlogo pri podpiranju gospodarske rasti in konkurenčnosti. Odprti trgi so se vedno znova izkazali za bolj učinkovite in odporne na krize kot gospodarstva z velikimi ovirami in omejitvami. Zato mora EU dejavno spodbujati potrebo po enakih konkurenčnih pogojih doma in po svetu ter še naprej ohranjati odprtost, preglednost in večstranski trgovinski sistem, ki temelji na pravilih. Poleg tega so nujno potrebni skupni svetovni standardi glede izvoznih kreditov. EU bi morala še naprej spodbujati proces v okviru mednarodne delovne skupine za izvozne kredite, da bi dosegli poročanje o izvoznih kreditih in njihovo preglednost na ravni posameznih projektov.

14. Očitno je, da bi bilo treba težave pri dostopu do svetovnega trga rešiti predvsem s trgovinsko politiko. Če pa to ni mogoče zaradi nepripravljenosti druge strani, da bi rešila težavo, bi morali biti pripravljeni razmisliti o drugih načinih za krepitev enakih konkurenčnih pogojev, da bi izboljšali konkurenčnost EU v korist evropskih industrij in podjetij. Takšni ukrepi bi morali izpolnjevati naslednje zahteve: ukrepi se lahko sprejmejo in izvajajo enostransko s strani EU in ne škodujejo odprtosti trga in delovanju evropskega trga ali evropskih industrijskih panog in podjetij. Pomembno je opozoriti, da bi ti ukrepi, ker bi jih EU sprejela enostransko, zajemali le nepošteno prakse, ki izkrivljajo enake konkurenčne pogoje na evropskem trgu.

15. Nepošteno ravnanje nekaterih držav in pomanjkanje enakih konkurenčnih pogojev sta bila deležna velike pozornosti in veljata kot eni od glavnih ovir za evropsko konkurenčnost in rast. Številne države članice so že izrazile zaskrbljenost zaradi teh težkih razmer. Nekatere države članice menijo, da bi lahko s sprostitev konkurenčnih pravil EU za konkuriranje na svetovnih trgih ponovno vzpostavili enake konkurenčne pogoje. Po drugi strani pa države članice poudarjajo pomen odprtih trgov in močne konkurence na evropskih trgih, ki na koncu koristijo evropskim podjetjem in potrošnikom. Menijo, da so podjetja iz tretjih držav dobrodošla na evropskih trgih, vendar bi morala zanje veljati ista pravila kot za evropska podjetja. Prispevki držav članic in njihove utemeljitve so dragoceni, saj prispevajo k nadaljnjim razpravam.

16. EU ima vse možnosti, da uspešno konkurira na svetovni ravni in prevzame vodilno vlogo na svetovnih trgih, pa tudi kot zagovornica odprte trgovine. Vendar moramo priznati, da lahko nekatere geopolitične spremembe postanejo stalnica in da mora biti EU še naprej proaktivna in sposobna hitrega odziva na nedavne spremembe in posledice teh sprememb. Za to so potrebna nove znanja in spretnosti ter naložbe v izobraževanje, nenehno učenje, prekvalificiranje in izpopolnjevanje. EU mora ostati enotna in odločno ukrepati, da bi se lahko soočila z izzivi in jih spremenila v uspeh.

Vprašanje:

Kakšna je najboljša kombinacija politik in ukrepov v EU, s katero bi lahko zagotovili enake konkurenčne pogoje za naša podjetja?
